

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice šte. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopna peti-
vsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnishvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.,
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.,
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 222.

V Ljubljani v soboto, 22. novembra 1884.

Tečaj I.

Nemški prestolni govor.

V tako zvani beli dvorani kraljeve palače berlinske vršilo se je predvčeršnjim znamenito zborovanje. Cesar Viljelm otvoril je navzlic svoji izredno visoki starosti novo izvoljeni nemški državni zbor s slovesnim prestolnim govorom. Prizor je moral biti slikovit, imponanten! Nasproti ljudskim zastopnikom, nekaterih frakcij sicer ni bilo k otvorenju, tako so se pogrešali socijalni demokratje in Alzačani — visoka postava 87letnega starine evropskih vladarjev, v njegovem spremstvu Bismarck, kateri je s čudovito genialnostjo sestavljal vse črte, sprožil vse ideje, iz katerih se je rodilo sedanje nemško cesarstvo, na čelu narodnim poslancem pa kot starostni predsednik generalni feldmaršal nemške vojne, 85 let stari, a vendar še mladostno krepki Moltke! V istini, kdor izmed gledalcev si je ohranil količkaj čuta za zgodovinsko velikost, presuniti ga je moral pogled na odlično skupščino, zbrano pred nemškim cesarjem v palači pruskih vladarjev.

Prestolni govor sam po sebi je ugajal na vse strani; utis njegov na Nemškem, kolikor se dá konstatirati iz nemških listov, je bil poln, in tudi v inozemstvu, zlasti pri nas Avstrijcih, se bode izjava nemškega cesarja simpatično pozdravljala. Saj tudi nemški prestolni govor v odstavku, posvečenem vnunji politiki, le odločno potrjuje veselo vst, katero je cesarski nagovor pri sprejemu naših delegacij tako jasno in razločno bil poudarjal. Mir je zagotovljen, radostno to prepričanje bodo evropski narodi zajemali tudi iz besedij cesarja Viljelma!

Na Nemškem bode sigurno uže to zelo dopadalo, da se prestolni govor čisto nič ne ozira na hudo volilno borbo ter na njen nepričakovani izid. Kajti tiste stranke, na katere se je Bismarck zanašal, niso si mogle

priporiti absolutne večine. Nemški državni zbor je dandanes tako sestavljen, da o njegovi usodi odločuje katoliško središče, obstoječe iz 110 poslancev. Na katero stran se nagnejo katoliškega prebivalstva zastopniki, tam bode večina, bodi-si, da glasujejo s konservativci, z Bismarckovo gardo, bodi-si, da jo potegnejo z Richterjem in Virchowom, z voditelji nemških svobodnjakov. Pozicija katoliške stranke v nemškem državnem zboru je izredno ugodna, in kedor je sploh, dasi le površno, opazoval nepresežno taktiko njenega voditelja Windthorsta, ta sigurno ne bode dvojil o tem, da bodo katoliški poslanci uporabljali ugodni položaj svojim verskim somišljenikom na korist.

Katoliški centrum bode tedaj zopet postal jeziček na tehtnici, in Windthorst imel bode jako odločilno ulogo v nemškem parlamentu. Ali nemške volitve imele so še drug rezultat, kateri glede svoje važnosti daleč presega vse izgube in dobičke posameznih parlamentarnih frakcij. To je velikanski napredek socijalne demokracije na Nemškem, katere je navzlic strogim policijskim naredbam in zakonodavnim določilom vendar 24 zastopnikov poslala v državni zbor ter 600 000 glasov zjedini na svoje kandidate. Toda te neljube prikazni prestolni govor čisto nič ne omenja, temveč s prav toplimi, dobronajnimi besedami izraža nado, da se bodo notranjemu miru pridobila ona poročstva, katera so sploh dosežna človeški nepopolnosti. Naravno, da je v ta namen, nasproti delavskemu vprašanju, v prvi vrsti treba socijalnih reform. Prestolni govor obeta sicer nekatere spremembe v tem zmislu, toda za sedaj se ozira le na zavarovanje proti nezgodam, katero se naj raztegne tudi na poljedelskega delavca in njegovega tovariša pri transportnih podjetjih (železnicah, ladijah itd.) ter na razširjanje hranilničnih naprav, tedaj na uvedbo poštnih hranil-

níc. Sigurno, ako primerjamo daleč segajoče terjatve delavskih krogov s temi neznatnimi obljubami, ne bomo mogli zanikati, da socijalna reforma na Nemškem do sedaj še jako počasno napreduje.

Da bode treba podaljšati zakon zoper socialiste, o tem važnem vprašanju prestolni govor čisto molči. Mnenje vladnih krogov se bode pa moralo v kratkem obelodaniti, kajti ni dvojbe, da bodo socijalistični poslanci takoj v jedni prvih sej stavili predlog, naj se odpravijo te določbe. Prav lahko mogoče, da se Bismarck sam niti preveč ne bode protivil takemu predlogu.

Drugi odstavek prestolnega govora zadeva finančni položaj nemške države. Denarno stanje nemškega cesarstva je sicer samo po sebi jako ugodno, toda premisliti treba, da direktni davki ne spadajo k državnim dohodkom, temveč so odkazani posameznim členom nemške zavezne države. Vsled tega presegajo troški državne uprave skupne dohodke, in za bodoče leto znaša primanjkljaj okolo 42 milijonov mark. Prestolni govor spomina tedaj poslance, da bode na vsak način treba, nove dohodke preskrbeti nemški državi. Toda kako se ima to zgoditi, kako bode pokriti državni primanjkljaj, o tem ne nahajamo sledú v cesarskem nagovoru. Zbornici se prepušča, bodi-si z borznim davkom, bodi-si s povišanimi žitnimi carinami ali s kakim drugim davkom zopet urediti ravnotežje državnih financ.

Prestolni govor se ozira tudi na prve pojave nemške naselbinske politike, poudarja njeno važnost, toda svareč pred pretiranimi nadami. Iz vsega je videti, da bodo nove nemške naselbine na zapadno - afriškem obrežji vsaj za dlje časa še ohranile značaj trgovinskih kolonij.

Veliko večje važnosti pa, nego odstavki, kateri se bavijo z notranjo politiko, je konec prestolnega govora, namenjen odnošajem nasproti

klonila jednega, katerega tudi najstarejša in najbolj zaljubljena devica ne more nazivati lepim, potem se varujete jednacij izrazov; recite mu rajši, da je najkrasnejši mož pod solncem in če tega tudi nihče ne bo verjel — oni Vas gotovo ne bo tožil

Čas pa se vendar le spreminja in tudi — sodniki z njim vred! Živo se še spominjam anekdote ispred ljubljanskega deželnega sodišča, pred katerim je stal pred malno leti kmetski fant z Gorenjskega — menda je bil iz Poljan — kot poškodovanec. Hud nasprotnik in tekmeč njegov mu je bil prerezal lice, in onemu je naznanjal sodišča predsednik obsodbo. Tudi poškodovanemu je bilo prisojenih dvajset goldinarjev „za bolečine“. „I kaj pa za — lepoto?“ vskliknil je le ta jezero. „Za tisto pa ne damo nič!“ odrezal se je sodnik. Dandanes pa vendar nekoliko dadé na njo.

Dovolj je smešnosti vrh zemlje,

Kdor zna, blago si s kupa jemlje!

pel je ranjki Levstikov „Pavliha“ — a denes še na kup segati ni treba; vse samo v roke sili.

Zadnje dni prinesel je Vaš genialni časnikarski kolega, kateri je bil nedavno našel telegrafsko postajo „Brabançonne“, tragično notico, kako je nekoga „prerezani vrat spra-

Listek.

Snežene muhe.

II.

In zopet se je uresničil stari pregovor: „Ako volka kličeš, ti gotovo pride!“ Komaj sem omenil snežink, uže se nam kažejo dan za dnevom, in da bi ne pihal južni veter, pokrivala bi uže debela snežena odeja ravnino in goré. Čudno! A ne samo v mrtvi naravi, ne — tudi v gorkem narodnem životu našem kažejo se mi dan na dan bolj pogosto take nemirne, mezgoleče in vrteče se mušice — snežene sem jih imenoval — da ne vem kam in kaj z obilim gradivom. In ko bi mi Vi, gospod urednik, ne bili odvzeli tekom tega tedna doberšen kos ter „servirali“ ga — da po Vaše govorim — nad črto gourmandom čitateljem, v silni zadregi bi bil danes Vaš listkar.

Pa dober in svež kaviar se tudi dvakrat prileže! Zato se pred vsem drugim ne bom oziral na novosti, nego posegel za Vami še jeden pot v polno skledo.

Srečen človek ste, gospod urednik! Redkokrat bode komu slučaj tako ugoden, kakor je bil Vam pri zadnji sodnijski obravnavi, ko

Vas je jedino le lepota nasprotnikova rešila zaslužene kazni. *Posito sed non concessio*, da pravniški govorim — da bi bil Vaš nasprotnik, privatni tožnik — grd ali celo grbast, kakor smešni Homerjev junak — zastonj bi se bili Vi mučili z vso svojo logiko in sofistiko pri razkladanju in tolmačenju vsakako sumnjivega priimka „Thersites“ in citat *il y a des juges à Berlin* bi bil porabljal Vaš nasprotnik za-se; — a sedaj ko ste bili Vi v tako srečnem položaji kazati strogim sodnikom *ad oculos* Adonisa — nasprotnika, in je istinita lepota njegova z elementarno silo premagala vse dvojbe, da priimek „Thersites“ njemu tako malo velja, kakor Šmarni Gori psovka „krtina“ — sedaj ste Vi lahko veseli nepristranskih in za možko lepoto ne slepih sodnikov — še bolj pa se lahko radujete — desetaka, katerega je Adonis — tožnik proti svoji volji rešil Vašemu žepu. In jaz se nadejam, da bo sedaj tudi vsega prepira konec; kajti vsacega nasprotnika uže na pol uženemo, ako mu rečemo: „Lep si, tarokirati pa ne znaš!“ — ravno tako, kakor si sovražnega storimo prijatelja, ako nemišljeno zinemo: „Grd si, biljardiraš pa izvrstno!“ V prihodnje pa, gospod urednik, zapamtite si moj svet: Izberite si samo lepe nasprotnike in ako bi Vam nemila usoda na-

drugim evropskim velesilam. Uže uvod vzbujal je splošno zanimanje. „V soglasji s francosko vlado povabil sem zastopnike onih narodov, kateri se bavijo z brodarstvom, semkaj, da se posvetujemo o sredstvih, s kojimi bi bilo možno, pospešiti trgovino v Afriki ter odpraviti zapreke, provzročene po mednarodnih homatijah.“ Soglasje nemškega kabineta s francosko ljudovlado, komu bi se bilo le sanjalo o tem čudovitem prevratu prvo desetletje po sedanski katastrofi. Uže ta faktum je nam porok, da se je razmerje med tekmujočimi državami izdatno izboljšalo. Posebno pa mora vsakemu Avstrijcu ugajati konec prestolnega govora, kateri jako empatično naglašja intimno prijateljstvo nemškega cesarja z njegovima bližnjima sosedoma, z našim presvitlim vladarjem in ruskim samodržnikom. Dotični passus je natančno potrjenje znamenitih besedij, s katerimi je nagovor našega cesarja obradostil delegacije ter ob jednem vse narode širne avstrijske države. „Pred vsem mi je drago — potrjuje cesar Viljem v svojem prestolnem govoru — da se je prijateljstvo z vladarjem avstrijskim in ruskim, katera sta mi posebno na srci vsled tradicij očetov, zaradi sorodstva in sosesčine, tako ojačilo po shodu v Skjernjevicah, da je trajni njegov obstanek osiguran za dolgo časa. Vsegamogočemu Bogu se zahvaljujem za to gotovost in za krepko poročstvo miru, katero se na njo naslanja.“

Svet je v istini prepotrben miru, zato smo i mi na Avstrijskem v prijetnem položaji, z odkritim veseljem pozdravljati znameniti prestolni govor v berlinski kraljevi palači!

Ruska, Dardanele in Angleška.

Londonski list „Times“ ima iz Carigrada zanimiv dopis, katerega tu svojim čitateljem priobčujemo; kaže nam, kako ljubosumno sledi Angleška vsakemu gibanju mogočene severne države. Korespondent svetovnega časopisa poroča iz turške stolnice z dne 15. t. m.:

„Turška vlada obrača vso svojo pozornost — in to nikakor ne prezgodaj — na pretenzijo Ruske, ki namerava porabiti Bospor in Dardanele kot vojaške prevozne proge za pošiljanje ruskih vojakov v izhodno Azijo. Ta praksa je odločno prelomljenje pogodbe, ki izreka, da so omenjene morske ožine za vse vojaške namene zaprte. Pod kupčijskimi zastavami so v teku zadnjih dveh let vže večkrat jadrale skozi Bospor velike ladije, ki niso bile nič drugega, nego vojaške prevozne barke, navidezno napolnene z nihi-

vil na oni svet.“ To je vendar le izvirna stilistična figura, mnogo bolj, nego Vaš „Thersites“, a o njej še reči ne morete, da tudi spada v Vaše rokodelstvo. Nadejati se je pa, da bo Vaš „černi“ kolega dosleden ostal ter osrečil nas še z enakimi krasnimi proizvodi. Kako lepo se bo ob priliki čitalo in čulo: „Prestreljena jetra ogladila so mu pot v večnost“; ali pa, če bo poročal o nedolžnem otročiči, ki se je baje ponesrečil pri požaru: „Osmojena koža vzdignila ga je med angeljce“; in če bodo na Dunaji zopet kakega krvavca obesili, dejal bo naš mož: „Zadrgnjeni vrat privel ga je pred večnega sodnika“. „O zlati vek, zdaj muzam kranjskim pride!“ bi pel Preširnov pisar.

Odkar je moj tovariš Kretoslav Prostanov tam pri Hrovatu v Kurji Vasi izpraznil zadnji kozarec „rujnega vinca“, od onega časa se njegov bratranec Prostanov Kretanov strogo ogiblje „žlahne kapljice“ in vzlasti „rujne“. Iz spomina mu pa vender ne more izginiti! Zato je tudi on izumil novo stilistično figuro, in če ste ga opazovali v zadnjem času, potujočega križem domovine, našli ga bodeste mnogokrat „uglobljenega v svoje misli“ in v pred njim stoječo „tenkovratno posodo“. To je še bolj poetično, kajti bralčevi fantaziji odpre se cela klet in za tem „tenkim vratom“ slutimo lahko vse od „najžlahnejšega

listi in kaznjenci, a v istini na krovu imajoče rekrute, ki so bili namenjeni v sibirskie kraje, da tam popolnijo garnizije, katere zgubé vsled bolezni ali smrti dokaj mož. V začetku je hotela porta takim ladijam zabraniti pot, a ko je prejela zadostne izjave od ruske vlade, dovolila jim je pluti memo Carigrada v Srednje Morje. Sedaj pa je naznanila ruska vlada turški, da namerava v izhodu pomnožiti svoje moči na suhem in na kôpnem, in zato nekaj teh velikih prevoznih ladij periodično pošiljati v one kraje. Stvar je važna za angleške interese v izhodu; sueški kanal je ruskim ladijam ravno tako odprt kakor angleškim barkam in ako postane označeno postopanje principijalna istina, prišla bode Angleška do prepričanja, da ima Ruska mnogo krajši pot v Indijo, nego angleška sama. Zato je angleška vlada, kakor čujem, opozorila turške kroge na to mogoče prelomljenje neutralitete. Porta je predlagala ruskim oblastnim nek arrangement, vsled katerega bi število takozvanih „kaznjencev“ in „rekrutov“, ki bi se prevaževali skozi morsko ožino, ne smelo iti čez 1500 *per annum*, tudi bi se moralo prevaževanje vselej posebej oglašiti. Ta omejitev privilegija pa še ni dobila odobranja v palači, kjer ta trenotek še vedno simpatizujejo z Rusko.“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Predvčerajšnjem obdržaval se je v Budimpešti v stanovanji grofa Bylandta skupni ministrski svet, kateremu je predsedoval cesar sam. Vdeležili so se ga: grof Kálnoky, grof Bylandt, pl. Kallay, grof Taaffe, vitez Dunajevsky, grof Welsersheimb, Koloman Tisza, grof Szapary in baron Fejervary. Razpravljalo se je o vojaških zadevah. Zvečer bili so ministri povabljeni pri K. Tiszi. Avstrijski ministri odpotovali so včeraj zopet na Dunaj nazaj.

Sesija državnega zbora, kateri se — kakor uže znano — sestane dne 4. decembra, trajala bode po poročilu poljskih listov le kratko časa; o Veliki noči uže bode zbor razpuščen. Razven proračuna rešil bode državni zbor vsakako tudi delavski red. Da-li pride na dnevni red tudi zakonski načrt o odpisanji gališkega zemljiščno-odveznega dolga, je še dvojbeno.

V finančnem odseku ogerskega državnega zbora izjavil je predvčerajšnjem Tisza gledé reguliranja valute, da je normalno-finančno stanje brezdvajbeno možno le tedaj, ako se uredi valuta, da pa pri sedanjih raz-

rujnega“ do žužemberške kislice. Človek kar žejen postane, dasiravno ne zvé, kaj je v „tenkovratnici“.

Tako se i mi pisatelj izpreminjamo v teku let — i ne samo sodniki, kakor sem zgorej omenjal. Pa kaj — saj smo mi tudi sodniki, in žalibog najbolj pristranski sodniki.

Vam je li znano, kaj je omenjeni ranjki „Pavliha“ pisal 1870. leta? Evo Vam prizor z Jelačičevega trga v Zagrebu, katerega opisuje takó:

„Davidek (okrožen sè „stranko prava“ laje konja Jelačičevega): Hau! hau! hau!

Komisar: Konjač! Kje si? Poberi tega lajača! Ne vidiš, da je brez marke?

Jelačič (s konja): Komisar, ne ognjušaj se ti žnjim! Ta brez tebe ne odide svoji usodi!“

To je bilo pred štirinajstimi leti; danes pa bi Pavliha — no, — *de mortuis nil nisi bene* — a mladost naša pa skoro uže kliče: „Živio, Starčević!“

To naj tolaži tudi Vas, gospod urednik, ki ste užili uže marsikateri „pereal“ in „živio“! Morda Vam bodo čez par let celó v Škofji Loki darovali hekatombe — tam, kjer nekateri zato obiskujejo veselice, „da pridejo lažje v dotiko s svojimi dulcinejami“ (cf. „Slovenski Narod“).

merah na to ni mogoče misliti. Zaradi tega priporočil je ministerski predsednik, da se v izvestju o finančnem stanju izpusti oni passus, kateri govori o reguliranju valute, ker bi nasprotniki vladini vtegnili tak passus upotrebiti v svoje privatne svrhe.

Tuje dežele.

Iz Albanije prihajajo neprestano vesti o nepovoljnih razmerah, katere vladajo v tamošnjih pokrajinah. V Prizrenu pregnala je albaneška druhal tamošnje oblasti; dva batalijona turške vojske, katera sta iz Prištine prišla na pomoč, nista bila v stanu, vzpostaviti red in mir. Isto tako nepovoljna poročila prihajajo bolgarskim in grškim listom iz Macedonije.

Iz Londona se poroča, da se prevratno med irskimi in škotskimi najemniki čem dalje bolj širi. Neprestano obdržavajo se shodi, na katerih se zahteva, naj se najemnina za 25 odstotkov zniža, drugače da bodo najemniki primorani, iskati si sami pomoči.

V francoski zbornici govoril je predvčerajšnjem radikalni poslanec Revillon o nepovoljnem položaji pariške industrije; mnogo delavcev da je brez dela. Revillon zahteva, naj se tem delavcem dá zaslužka pri javnih zgradbah in naj se v to svrhu dovoli tri milijone frankov kredita za pariško ljudstvo. Minister notranjih zadev, Waldeck-Rousseau, obljubil je prvo, zahtevani kredit pa je odbil.

Francoski general Brière de l'Isle poroča, da se je 8000 mož močna kitajska četa skupila na obrežji Rudeče reke ter da utegne vsak čas napasti francoske pozicije. Francozi da so na boj pripravljeni. V kratkem dojdejo torej poročila o novih bojih.

Razne vesti.

— (Usode polni strel.) Iz nekega ogerskega mesta se poroča: Gospa G. Kr., soproga škofovskega uradnika, ukazala je svojemu 10letnemu nečaku, naj pazi na njenega dojenčka, ležečega v zibki v predsobi. Deček se je vsedel zraven otroka, a kmalo je zapazil puško na steni. Skočil je po njo in se jel igrati. Orožje se je sprožilo in krogla je zadela dete v zibelki. Bilo je takoj mrtvo. Ko je prihitela mati, ležal je mladi morilec nezavesten v kotu sobe. Puško je krčevito imel pritisneno k sebi.

— (Dijak visokošolec pometa ulice.) Oddelku za snaženje cest v Berlinu došla je to dni čudna prošnja. Slušatelj kemije na tamošnji univerzi, reven Rus, prosil je društvo, da bi mu dalo kaj dela in ga porabilo po noči za pometanje

Pisal Vam bi še mnogo, to se pravi, namenjen sem bil, pisati Vam še več, ko bi mi bil zadnji Slavija-n prišel v roke. A ni ga bilo, akopram ga v naših hribih ne pogrešamo posebno. Zato pa potrpite do prihodnjic.

Vaš hribovski

Srakopér.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

— „Še enkrat! Še enkrat!“ popeval je Harlov dalje — da je Natalija Nikolajevna jako nevoljna zavoljo njegovega ravnanja in da ni tega pričakovala od njega. . .

— „Še enkrat! še enkrat! uh!“ popeval je Harlov.

Med tem pa je Kwicinski odpravil štiri najkrepkejše in najpogumnejše hlapce na nasprotno stran hiše z namenom, da naj bi se od zadej splazili na streho. Ali Harlov je zapazil, kako ga mislijo zajeti. Na enkrat popusti podpóre in zbeži naglo na zadnjo stran poslopja. Njegova postava je bila tako strašna, da sta se dva hlapca, katerima se je uže posrečilo splezati na strop, kakor bi trenil spustila zopet na tla ob žlebu, kar je provzročilo ne malo veselja in celó smehu med mladimi

ulic. Svojo prošnjo podpiral je s tem, da ga je sram beračiti, a zaslužka družega ne more dobiti; priložil je izvrstna spričevala. Društvo se je takoj usmiliло revnega dijaka. Sedaj po dnevi sedi v kolegijah, po noči pa snazi ulice. . . .

— (Velika tatvina.) Ruski državni svetnik Demetri Nilov pustil je te dni v čakalnici zahodne železnice na Dunaji svojo prtljago, sam pa je šel večerjat v restavracijo. Prišedši nazaj ni več našel svojega kovčega. V njem je bilo mnogo tisočev gotovega denarja in pobotnica velikega ruskega denarnega zavoda o spravljenih 100 000 rubljih. — Do sedaj tatu še niso našli. No, kdor stotisoče pušča same na mizi ležati, ta pač ne vé dobro, kaj je denar. . . .

— („Klasična“ družina.) V mesteci Tombstonu v državi Arkansas živi „klasična“ družina. Tam živi namreč nekov Julij Caesar, kateri ima „Galsko vojsko“ Julija Caesarja, izdano po profesorji Juliji Caesarji v Marburgu. Njegova žena je rojena Pompejus, in najstarejši sin se imenuje Crassus, tako da je v Tombstonu vkup ves triumvirat. Julij Caesar kmetuje, se vé da po klasičnih pravilih.

— (Sifon namesto brizgalnice.) Na nenavaden način pogasili so te dni nastali ogenj pri Weiglu v Hernalsu pri Dunaji v oni ogromni gostilni, ki je dobro znana obiskovalcem *des höchsten Heurigen*. Velika dvorana, v kateri se producirajo raznovrstni muzikantje in pevci, bila je natlačena od mnogoštevilnega občinstva — kar je nastal v jedni stranskih dvoran ogenj. Par služabnikov bilo je takoj na mestu; skočila sta po bližnji zaboj soda-vode in jela s sifoni obdelavati gorečo steno. V kratkem sta spraznila 50 steklenic, ob enem pa tudi zadušila pogubljivi element, ne da bi bilo občinstvo kaj znalo o nevarnosti, katera mu je pretela.

Domače stvari.

— (Vojaštvo.) Predvčeranjim zapustilo je nekaj vojakov — novincev Ljubljano in odpeljali so se potem na dalje v Trst in odtod v Bosno in Ercegovino. V Trstu prišlo je včeraj zjutraj po železnici z Dunaja, iz Zagreba in iz Ljubljane vkupaj 658 mož raznih pešpolkov s 5 častniki in 2 podčastnikoma. Potem so vsi vkup odšli v zasedene dežele. — Z Lloydovim parobrodom pa je došlo predvčeranjim popoldne 800 dopustnikov iz Dalmacije v Trst; vodilo je to moštvo 9 častnikov.

— (Umrli) je dné 17. t. m. bivši praktikant pri c. kr. finančni prokuraturi v Trstu, gosp. dr. Jušt Klančnik, v 27. letu svoje dobe. Bival je uže delj časa v rojstvenem kraju v Podgori, kjer je tudi za sušico umrl. — Dné 18. t. m. umrl je v Gorici bivši kurat v Gočah pri Vipavi, častiti

dvorovimi. Harlov požuga ubežnikom s pestjo, vrne se na sprednjo stran hiše in začne znova burlaški popevati.

Na enkrat se ustavi in ozre. . . .

— Maksimuška! tovariš! prijatelj moj! vsklikne ali te zopet vidim?

Jaz se ozrem. . . . Od gručice kmetov se v resnici odloči kozaček Maksimka, zasmehlja se in zareži ter stopi naprej. Njegov mojster, sedlar, spustil ga je bil najbrže, da pogleda domu.

— Pridi sem k meni, Maksimuška, zvesti moj služabnik, nadaljuje Harlov; — vkup se bodeva branila proti grdim tatarskim ljudem, proti litovskim tatém!

Maksimuška se v enomer smehlja in začne nevtogoma plezati na streho. . . . ali primejo ga in potegnejo nazaj — Bog vé zakaj — najbrže drugim v zgled; veliko bi pač tudi ne bil pomagal Martinu Petroviču.

— O, uže prav! dobro, dobro! reče Harlov z grozečim glasom — ter z nova zagradi načelni nogi.

— Vikentij Osipovič! dovolite, da strelim — reče Sljotkin Kwicinskemu; — veste, samo da ga oplašim, vsaj je puška le s šibrami nabita! Ali Kwicinski mu še ne vtegne odgovoriti, ko se načelni nogi, krepko streseni od Harlovljih rok, nagneta, zaškrpata ter padeta na dvorišče — in najbrže, ker se ni mogel

gosp. Anton Lampe, v 68. letu svoje dobe. Zadel ga je mrtvoud.

— (Društvo zdravnikov v Kranjski) imelo bode dné 27. t. m. ob 6. uri zvečer ob praznovanju osemdesetletnice svojega načelnika, gosp. profesorja dr. Frana Schifferja, slovesno sejo z naslednjim vsporedom: A. Notranje zadeve: Izroči se slavljencu adresa. B. Predavanje: 1.) Klinični asistent dr. Gregorič: Dokazivanje o osteomalaktični medenici in poročilo o dotičnem porodu; 2.) primarij dr. vitez Bleiweis: O srci 25letnega moža s posebno redkimi prirojenimi in pridobljenimi nepravilnostmi; 3.) zdravstveni svetnik dr. Kowatsch: Skušnje iz bolnice o difteritiki. — Po seji je v hotelu „pri Maliči“ slovesen banket. Vnanji gostje naj se zaradi obeda blagovolé prav kmalu oglasiti pri tajniku g. profesorju dr. Valenti.

— (Grünfeldov koncert.) Včeraj smo imeli v Ljubljani jako interesanten večer. C. kr. komorni umetnik Alfred Grünfeld je, potovaje skozi naše mesto, priredil koncert za glasovir v redutni dvorani, in mnogobrojno odlično občinstvo se ga je udeležilo. Prostorna dvorana bila je napolnena, v parketu in parteru skoro izprodana. Spored je bil izbran, morda celó preveč izbran za naše razmere. Prva številka, Bachova kromatična fantazija in fuga, skladba namreč, ni ogrevala občinstva, pač pa je mojsterska, dovršena igra Grünfeldova vzbujala splošno občudovanje. Druga točka bila je Beethovnova krasna „Sonata characterique“. Reči moramo, da je še od nikogar nismo čuli igrati tako uglasjeno, tako fino in svojstveno nego od tega umetnika. Grünfeld združuje z velikansko tehniko tudi globok občut in radi tega je igra njegova uprav užitek za poslušalca. Zlasti smo občudovali umetno stopnjevanje in pojemanje, katero označuje njegov „piano“ in njegov „forte“. Čisti vzduh njegovega „pianissima“ — to je nekaj, kar se ne dá z lepa popisati. Prav fino je prednašal umetnik tudi „Gluck-Saint-Saënsovo air de ballet d' Alceste“ in „Chopina“. Včeraj smo sicer imeli tudi priliko, seznaniti se s skladateljem Grünfeldom. Tudi za to smo hvaležni umetniku. Njegova mazurka se je nam jako prikupila, ljubki prvi odstavek, kateri se nadaljuje v drugem ter se z nova prikazuje proti koncu, izvil je burno odobravanje, in g. Grünfeld je potem še dodal šeomeč pizzicato iz Delibesovega baleta „Silvia“. Žalibože, videti je, da se je razvada, pripravljati na odhod pred koncem predstave, tudi ugnjezdila v Ljubljani. Vsekako moramo grajati, da so vrste bile uže na pol prazne, ko je umetnik predaval krasni pizzicato, in ko so potem nazaj prihajali v dvorano, nastal je šunder, da je bilo komej slišati rahlo njegovo igro. Tistim pa, ki so preje odšli, je lahko žal, da so zamudili jedno najlepših točk! — p. —

— (Poskusi samomora.) Včeraj dopoldne skočila je neka ženska M. P. pri Vodmatu v

vzdržati, zleti ob enem za njima tudi Harlov sam ter strašno ploskne ob tla. Vsi osupnejo ter vskliknejo. . . . Harlov je ležal nepremično na prsih in za tilek mu je pala še slemenska greda, ki se je bila ob enem z načelnima nogama odtrgala.

XXVIII.

Vsi priskočijo k Harlovu, odvalé raz njega gredo in ga položé na hrbet: obraz njegov je bil po polnem brez življenja, v ustih se mu je prikazala kri, on ni več dihal. „Izdihnil je“ — zamrmrajo pristopivši kmetje. Drugi stečejo hitro po vode, prinesó je celo vedro in izlijejo Harlovu na glavo. Blato in prah sta bila s tem oprana z obraza, ali njegovo obličje ostalo je ravno tako brez življenja, kakor prej. Prinesó klop, postavijo jo prav tik hiše, s trudom vzdignejo na njo velikansko telo Martina Petroviča, posadé ga in mu nalonijo glavo ob steno. Kozaček Maksimka se približa, poklekne na eno koleno, drugo nogo pa postavi daleč proč in nekako teatralno podpira roko nekdanjega svojega gospodarja. Evlampija, bleda kakor sama smrt, stoji ravno pred svojim očetom in nepremično upira nanj svoje velike oči. Ana in Sljotkin stojita v strani. Vse molči, vse čaka, kaj bo. Naposled zaslišijo se presekani, hlipajoči glasovi v grlu Harlova — kakor bi se hotel zadušiti. . . .

Ljubljano, hoteča utopiti življenja sito svoje telo. Tovarniški delavci pa so je izvlekli živo iz vode. Prepeljali so jo v bolnico. — Predsinočnim hotel si je tudi mlad deček od ljubezni preveč ogreto kri ohladiti v Ljubljani. Tovariši so ga takoj izvlekli na suho. — Sinoči skočil je dimnikar Š. v Ljubljano, a so ga tudi brzo izvlekli ter odveli v bolnico. Mož je na duhu bolan. Pred tremi dnevi odšel je z doma, žena je uže jokala za njim; našli so ga v Šiški v gostilnici in ga izročili ženi v njegovem stanovanju, od koder se je sinoči zmešan podal v vodo.

— („Literarno-zabavni klub“) ima danes zvečer točno ob 8. uri v hotelu „pri Maliči“ svoj jour-fixe. Predaval bode nocoj gospod prof. Šuklje.

— (Zgubila) je dné 17. t. m. učiteljica C. v Šent Vidu zlato cilindur-uro, vredno 30 goldinarjev.

— (Tatvina) Včeraj zvečer ukral je neznan tat Katarini Č. v prodajalnici na Št. Jakobskem trgu iz žepa robec, v katerem so bili zavezani 30 gold. 95 kr. Sumnjiva je neka dnarica.

— (Požarna kronika.) Dné 19. t. m. nastal je na podu posestnika Tomaža Pobošarja v Rudniku ogenj; kdo je zažgal, se ne vé. Ogenj uničil je pohištvo, vso hrano in krmo. Poginili so v ognji tudi trije prašiči in jedna krava. Škode je 1500 gld.; pogorelec je zavarovan za 600 gld.

— (Železnica Herpelje-Trst.) Načelnik komisije za trasiranje herpeljske železnice, namestniški svetovalec pl. Krekič, sklical je postajinsko komisijo za železniško prôgo Herpelje-Trst v 4. dan decembra t. l. v namestniško poslopje v Trstu, kjer bode pričela svoje poslovanje, je dné 5. decembra nadaljevala in skončala.

— (Iz Trsta) se dné 21. t. m. poroča: Tukajšnja protestantska šola zaprla se je uže prošli teden, ker se je med učečo se mladino pokazala difteritis; včeraj zaprli so tudi deški in dekliški oddelki mestne šole v novem mestu, ker je hči šolske služkinje obolela za kozami.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Postojina, 22. novembra. Pri občinskih volitvah zmagali so v vseh treh razredih narodnjaki.

Djakovar, 22. novembra. Včeraj je bil Strossmayerjev list „Glasnik“ zasežen.

London, 22. novembra. Dólenja zbornica zavrgla je s 145 proti 71 glasovom Laboucheresov predlog o odpravi górenje zbornice. Gladstone je pobijal predlog, kateri ni zdaj času primeren, zdaj ko se zahteva sporazumljenje in prijaznost górenje zbornice.

Potem z lahka premakne pravo roko (Maksimka držal mu je levo), odpre pravo oko in počasi pogleda krog sebe, kakor bi bil strašno pijan, zastoka in reče presekano: „Po . . . bil . . . sem . . . se,“ pomisli nekoliko in pristavi: „glejte je . . . kaj ni . . . to čr . . . no žrebe?“ Nenadoma mu bruhne gosta kri iz ust — in vse telo se strese.

„Zdaj je konec!“ mislim si jaz. . . . Ali Harlov odpre še enkrat — in zopet ravno isto pravo oko (leva vejica se ni zganila, kakor pri mrliču) — upre je na Evlampijo in reče komaj slišno: „No, hčer . . . ka, . . . jaz ti ne . . .“ Kwieinski živahno pomahne z rokami in pokliče popa, ki je še vedno stal na krilcu. Starec se približa, vedno spotikaje se s slabimi koleno ob tesen talár. Ali na enkrat se Harlovu noge in život strašno zdrznejo; po obrazu, od zdolaj navzgor — spreleti ga silovit krč — in ravno tako se nagrdi obličje tudi Evlampiji. Maksimka se začne prekižavati — mene objame strah, stečem k vratom in ne ogledavši se, pritisknem se s prsi ob jeden podboj. Čez jedno minuto zasepečejo za mano vsa usta — in razumel sem, da Martina Petroviča ni več bilo.

Slemenska greda zlomila mu je bila za-tilek in tudi prsi si je bil polomil, kakor se je pokazalo pri preiskavi.

(Dalje prihodnjč.)

Rim, 22. novembra. Iz Vatikanskih krogov se čuje, da je Jacobini poslal Rusiji noto, v kateri skuša odpraviti nedorazume.

Pariz, 22. novembra. (Iz zbornice.) Clemenceau je zahteval, naj se objavijo zapisniki sej tonkingske komisije. Ferry pobija ta predlog ter stavi kabinetno vprašanje. Clemenceauov predlog se je z 283 glasovi proti 212 zavrgel.

Bukarest, 21. novembra. Ravno kar dovršene volitve tretjega zborničnega kolegija so pokazale, kakor tudi volitve v prvih dveh kolegijih, za vlado absolutno zmago. Vsi njeni kandidati so voljeni.

Pariz, 21. novembra. Včeraj je tukaj umrlo 31 oseb za kolero; izmed teh 11 v mestu in 20 v bolnicah. Od polnoči do danes opoldne je umrlo 10 oseb za kolero.

Madrid, 21. novembra. Ker so žandarmi in policijsko osebje, preganjajoči nemirne študente, prišli celó v vseučiliško poslopje, je rektor demisioniral. Pojavi se nadaljujejo. Zaprlo se je več oseb.

Madrid, 21. novembra. Zaprli so 60 oseb. Demisija rektorjeva se je vzprejela.

London, 21. novembra. V dolenji zbornici je izjavil Gladstone, da se bode izid posvetovanj z velesilami o Egiptu objavil. Do tedaj ni možno sploh kaj objaviti, tudi ne o misiji Northbrooka. Sicer pa se angleško-francoski sporazum tiče samo konference, ne pa zdanjih predlogov.

Shanghai, 21. novembra. Dve kitajski oklopnici sta sèm pripluli; čuje se, da bosta poskušali prodreti blokado pri Formozi.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 21. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.55
„ „ „ „ „ srebri	82.70
Zlata renta	104.05
5% avstr. renta	96.75
Delnice narodne banke	871. —
Kreditne delnice	296.80
London 10 lir sterling	122.70
20 frankovec	9.72
Cekini c. kr.	5.78
100 drž. mark	60. —

International Line. Iz TRSTA direktno v NEW-YORK.

Vélíki parniki prvega razreda te črte plujejo redno v New-York in prevzemljejo naklad in potnike po najnižjih cenah in v najboljšo oskrbovanje.

V New-York — Odhod iz Trsta.

Parnik „Surrey“ 4200 ton okoli 30. novembra.
Popotniška kajuta 200 gld. — medkrčv 60 gld.

Zaradi potovanja blagovoli naj se oglašiti pri

J. Terkuile

glavni agent za prevóz čez morje.

Via dell' Arsenale št. 13, Teatro Comunale, Trst.

Zaradi naklada pri Emilianu d'Ant. Poglayen-u, glavnem agentu. (115) 10—9

Protikatarálíone

salicilne kroglice

izdelovane po G. Piccolij, lekarji „pri angelju“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Pomirijo dražest in so močaste in raztvarjajo slezo, so izborno sredstvo zoper kašelj, hripavost, boleti v prsih in vratu in zaradi antiseptičnega učinka vsled nahajajočega salicilno-kislega natrona najboljše varovalno sredstvo zoper davico ali difteritiko.

1 škatulja 20 kr.

Naročbe z dežele izvršujejo se nemudoma po pošti. (106) 15—3

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani

je izšla:

Slovenska Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratiko jako cenejšo.

Pri Bavarskem dvoru: Schulhof, trgovec, z obitelji, z Dunaja. — Cerovski, mesar, z Bele Peči. Pri Južnem kolodvoru: Gigoj in Gorup iz Gorice.

Umrli so:

Dne 21. novembra. Janez Vehar, sin mizarja, 6 mes., Sodarska steza št. 2, vneje dušnika. V civilni bolnici.
Dne 21. novembra. France Dimic, gostac, 67 l., starostno opešanje.

Tujci.

Pri Maliči: Sück, Kunz, Hradetz, Bartolich, Schwenda, Gözl, Preglhof, trgovci, iz Dunaja. — Schuller, potovalec, iz Liberece. — Faber, pot. nadzornik, iz Linca. — Svetina, potov., iz Linca. — Braun, fabrikant, iz Voklabrucka. — Beck, z obitelji, iz Trsta. — Vidmar, župnik, iz Zira. Pri Slonu: Meier, trgovec, z Dunaja. — Meyne, trgovec, iz Šopronja. — Herborn, trg. potov., iz Trsta. — Križ s sinom iz Čabra. — Hudovernig s soprogom iz Bleda.

Meteorološko poročilo.

Mo-krina v mm	Nebo	Vetrovi	Tempe-ratura	Stanje baro-metra v mm	Čas opazovanja	Dan
0.00	megla	bzv.	7.8	733.06	7. zjutraj	21. nov.
js.	js.	zpd. sl.	2.6	731.67	2. pop.	
zv.	zv.	bzv.	6.2	732.51	9. zvečer	

A. Mayerjeva
trgovina
piva

v steklenicah v Ljubljani
priporoča izborno

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Cena 7/10 lit. steklenici . . . 16 kr.
5/10 „ „ „ „ „ „ „ 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 14

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“ priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem Marijaceljske kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vrani, na jetrih in zoper zlato žilo. — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkoczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „ovetu zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

(116) 9—4

Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvsepešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski ovet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vseh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski ovet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezní priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisernejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno

olje

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „Samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.